

Robotnik portowy (doker)

933306

Inna nazwa zawodu: portowiec

Zadania i czynności

Doker jest robotnikiem portowym, który wykonuje i nadzoruje czynności związane z załadunkiem i wyładunkiem statków morskich i rzecznych oraz innych środków transportu wodnego i lądowego, w obrębie portu i na redzie, z wyłączeniem okrętów wojennych. Zobowiązany jest on do wykonywania, organizowania, przygotowania i kierowania pracami przeładunkowymi w sposób zabezpieczający przed wypadkami, uszkodzeniami ładunku i środków transportowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami i wytycznymi udzielonymi przez przełożonego. Do jego obowiązków należy także nadzorowanie i wykonywanie prac związanych ze składowaniem, wydawaniem, układaniem lub przenoszeniem ładunków w magazynach i na placach portów.

Doker jest uprawniony do obsługi wind elektrycznych, parowych, spalinowych i pneumatycznych znajdujących się na statku. Ponadto jest upoważniony do zahaczania lub odhaczania ładunków (na podstawie posiadanych uprawnień) oraz do podawania sygnałów (znaków) dźwigowemu w celu bezpiecznego przemieszczania ładunków (unosów), a także do podawania sygnałów ostrzegawczych robotnikom zajęтым przy przeładunku.

Przed przystąpieniem do pracy doker powinien sprawdzić, czy miejsce pracy jest należycie przygotowane do bezpiecznego przeładunku oraz wykonać wszelkie polecenia brygadzysty związane ze stworzeniem właściwych warunków pracy zespołu roboczego. W trakcie wykonywania obowiązków winien dopilnować przestrzegania dopuszczalnych norm obciążenia urządzeń przeładunkowych, pomocniczego sprzętu przeładunkowego oraz sprzętu zmechanizowanego. Ma także dopilnować, aby w miejscu dokonywania przeładunku nie znajdowały się osoby postronne oraz, aby unosy były formowane i zahaczane właściwie i przed każdorazowym podniesieniem lub opuszczeniem unosu robotnicy opuszczali miejsca zagrożone. Po zakończeniu pracy doker powinien dopilnować uporządkowania miejsca pracy i jego opuszczenia przez robotników, a także nadzorować zwrot do magazynu pobranego sprzętu przeładunkowego lub przekazania go następnej zmianie, względnie brygadzie przygotowawczo-zakończeniowej.

Doker pracuje zespołowo, wykonuje zadania powierzone mu przez bezpośredniego przełożonego, którym jest brygadzysta. Zadaniem brygadzysty jest organizacja, nadzór, wykreślanie zadań dla podwładnych zgodnie z technologią prac przeładunkowych. Brygadzysta może kierować pracą tylko jednej brygady lub zespołu roboczego składającego się z 4 do 20 robotników. Do jego obowiązków należy także nadzorowanie i wykonywanie prac związanych ze składowaniem, wydawaniem, układaniem lub przenoszeniem ładunków w magazynach i na placach portów. Brygadzysta osobiście powinien wykonywać te prace, przy których ze względu na ich charakter mogą zdarzyć się wypadki, uszkodzenia ładunków względnie środków transportowych. Do takich prac należą:

- zakładanie i wyjmowanie rozpornic,

- odkrywanie i zakrywanie ładowni,
- przemieszczanie ładunków ciężkich (powyżej 1500 kg),
- przeładunek parowozów, wagonów kolejowych, cystern (powyżej 5 000 kg) za pomocą dźwigu pływającego.

Brygadzysta ściśle współpracuje z ekspedytorem, gospodarzem i dowództwem statku. Odpowiada za bezpieczeństwo pracy podległych mu pracowników oraz przestrzeganie przepisów bhp obowiązujących przy przeładunkach portowych. Po zakończonej pracy brygadzysta powinien dopilnować uporządkowania miejsca pracy, zakrycia ładowni, zdać do magazynu pomocniczy sprzęt przeładunkowy oraz sporządzić raport z pracy podległych mu robotników i potwierdzić raport z pracy sprzętu zmechanizowanego.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Miejszem pracy dokera jest przedsiębiorstwo zajmujące się przeładunkiem towarów (porty). Docker wykonuje swoją pracę na wolnym powietrzu, w magazynach, na placach składowych, a także na statkach znajdujących się w portach lub na redzie. Dla jego środowiska pracy charakterystyczna jest niska temperatura otoczenia (zwłaszcza w okresie zimy), a także duży poziom hałasu. Przy przeładunkach towarów sypkich docker pracuje w warunkach zanieczyszczenia powietrza pyłami, co w konsekwencji może prowadzić do przewlekłych chorób dróg oddechowych. Przy załadunkach statków często wykonuje swoją pracę w wąskich przejściach, czasem śliskich, nierównych i chyboliwych, gdzie panuje niedostateczne oświetlenie. Niejednokrotnie przeładowywane towary są substancjami alergennymi i łatwopalnymi.

warunki społeczne

Doker pracuje zespołowo, wykonuje zadania powierzone mu przez bezpośredniego przełożonego, którym jest brygadzysta. Ze względu na zespołowy charakter pracy kontakty z ludźmi są dość częste. Docker wykonując powierzone mu obowiązki musi znać zadania innych członków brygady i mieć umiejętności pozwalające ich zastąpić. Codziennie przed rozpoczęciem pracy otrzymuje od brygadzysty zadania na cały dzień i jest instruowany o warunkach ich wykonania. Praca jego charakteryzuje się ścisłą współpracą np. pomiędzy hakowym i dźwigowym czy windziarzem. Porozumiewają się oni z reguły umownymi znakami i sygnałami wizualnymi lub za pomocą środków technicznych (krótkofalówki).

warunki organizacyjne

Pracą dokera kieruje brygadzysta, który nadzoruje pracę członków brygady i jest zobowiązany do organizowania, przygotowania i kierowania pracami przeładunkowymi. Docker pracuje w systemie zmianowym w dzień i w nocy, a także w dni ustawowo wolne od pracy. Najczęściej praca trwa 8 godz. dziennie. Codzienne czynności dokera są zrutynizowane i monotonne. Docker jest odpowiedzialny za powierzone mu urządzenia, ich właściwą i racjonalną eksploatację oraz za stosowanie bezpiecznych metod pracy. Indywidualnie docker odpowiada za wszelkie wypadki, a także za uszkodzenia urządzeń i ładunków wynikłe z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów i instrukcji.

Wymagania psychologiczne

Praca dokera jest pracą fizyczną, w związku z czym wymagania zdrowotne w tym zawodzie dotyczą głównie sprawności sensomotorycznych. Osoba wykonująca ten zawód musi mieć dobrze rozwinięty zmysł równowagi, prawidłową koordynację wzrokowo-ruchową oraz orientację w przestrzeni. W zawodzie tym przydatne są: spostrzegawczość, refleks, dobry wzrok, a także podzielność uwagi. Doker pracuje również na wysokości, a więc lęk wysokości jest czynnikiem eliminującym kandydata do zawodu.

Ciężka praca fizyczna trwająca 8 godzin wymaga wytrzymałości na długotrwały wysiłek i szybkie tempo pracy.

Zespołowy charakter pracy wymaga umiejętności nawiązywania kontaktu z ludźmi i podporządkowania się zwierzchnikom. Niezbyt przyjemne warunki środowiska łatwo mogą zniechęcić kandydata do tego zawodu,

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca dokera uważana jest za pracę ciężką i bardzo ciężką. Doker powinien mieć wysoką ogólną sprawność fizyczną. Wykonując prace przeładunkowe często pracuje na wysokości, dlatego też wymaga się, aby miał dużą sprawność narządów równowagi i dużą sprawność układu mięśniowego. Praca przy przeładunku materiałów sypkich, a więc w warunkach znacznego zanieczyszczenia powietrza stawia wymagania wysokiej sprawności układu oddechowego.

Do wykonywania czynności prostych (pomocniczych) można zatrudnić osoby z chorobą psychiczną w okresie remisji, jak również z niedorozwojem umysłowym niewielkiego stopnia.

Od dokera wymaga się dobrej sprawności narządu wzroku, jednakże istnieje możliwość zatrudnienia osób z wadami wzroku, jeżeli wada ta jest korygowana soczewkami kontaktowymi.

Zawodu dokera nie mogą wykonywać osoby z przewlekłą chorobą układu krążenia, astmą oskrzelową, cukrzycą, a także cierpiące na padaczkę i ociążałość umysłową.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Pracodawcy nie stawiają dokerom warunków formalnego wykształcenia (szkoła podstawowa lub zasadnicza).

Warunkiem podjęcia pracy w zawodzie dokera jest posiadanie kwalifikacji robotnika przeładunkowego II kategorii i co najmniej 3. letnia praktyka przy przeładunkach portowych.

W wypadku podjęcia pracy na stanowisku sztauera-trymera brygadzysty wymagana jest pięcioletnia praktyka przy przeładunkach portowych, przeszkolenie w zakresie przepisów szczegółowych bhp obowiązujących przy przeładunkach portowych oraz legitymowanie się uprawnieniami hakowego lukowego i windziarza.

Drogą zdobycia zawodu jest przyuczenie na kursach dla różnych specjalności, np.

lukowego, windziarza, hakowego itp., organizowanych przez zakłady pracy.

O przyjęciu do pracy decyduje stan zdrowia.

W zawodzie zatrudniani są przede wszystkim mężczyźni.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

W zawodzie tym możliwości awansu są ograniczone. Doker może awansować od robotnika przeładunkowego do brygadzysty. Warunkiem awansu jest odpowiedni staż pracy, jak również ukończenie kursów kwalifikacyjnych.

Aby objąć wyższe stanowisko służbowe, robotnik portowy, niezależnie od kursów kwalifikacyjnych, musi również zostać przeszkolony w zakresie szczegółowych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących przy przeładunkach portowych.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Warunkiem podjęcia pracy w zawodzie jest odpowiedni stan zdrowia.

Do wykonywania zawodu dokera można przyuczyć się w późniejszym wieku.

Osoby starsze, powyżej 50 roku życia, mogą jednak mieć trudności z opanowaniem potrzebnych umiejętności,

zwłaszcza hakowego, lukowego czy windziarza, a także sposobów znakowania różnego rodzaju przeładowywanych towarów.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

pakowacz ręczny

ładowacz nieczystości

Polecana literatura

Instrukcje pracy na stanowiskach dokera dostępne w przedsiębiorstwach robót portowych, a także w przedsiębiorstwach przeładunkowych.